

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 48 K. Letno 576 K.
Inozemstvo:
Mesečno 63 K. Letno 816 K.
Oglasi: enostopna mm vrsta za
enkrat 2-80 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Plačano do:
Licejalna knjižnica
Uredništvo:
Vojkova ulica 1/L. Telefon 350
Uprava:
Pavšalni franko. Telefon 44.
e vračajo.
Ljubljana. riložiti znamko
govor.

Izredni krediti sprejeti.

RADIKALEC RADOJEVIĆ PREDLAGA NAJ SE OBTOKI VES MINISTRSKI SVET RADI PROTIZAKONITEGA DELOVANJA. — VLADA NE MORE PREDVIDEVATI, KAJ SE BO TEKOM LETA IZDALO. — IZREDNI KREDITI SPREJETI S 9 : 6 GLASOVOM.

Beograd, 9. febr. (Izv.) Danes dopoldne se je finančni odbor sestel na plenarno sejo. Po čitanju zapisnika zadnje seje se čita predstava ministrstva za narodno zdravje, ki zahteva povišanje nekaterih postavk svojega resorata. — Finančni minister dr. Kumanudi odgovarja, da bo o tem poročal jutri, ker se morajo izravnati še nekatere postavke v proračunu. — Nato se čita predstava ministrstva za javne zgradbe. Min. Bogičević zahteva, da se dovoli potreben izredni kredit za dokončanje prog Niš—Knježevac in Užice—Vardište, ki figurirata v dvanaestih v znesku 21 milijonov dinarjev, in sicer za prvo prog 3 milijone in za drugo prog 17 mil. dinarjev. O tej točki se razvije daljša debata, ki pa ni prišla do kakega pozitivnega sklepa, ker gre redna pot preko finančnega ministra. Predsednik pripominja, da odbor ne more dovoliti izrednih kreditov brez odobrenja finančnega ministra. — Seji prisostvuje tudi generalni ravnatelj Mihajlo Ilić, ki poroča o raznih zgradbah. — Radikalec Radojević ugotavlja, da se v investicijskem posojilu nahaja postavka za zgradbo prog Užice—Vardište z zneskom 15 milijonov dinarjev, do čim se iz licitacije, ki jo je sprejel ministrski svet, vidi, da je za to zgradbo potrebna vsota 77 milijonov dinarjev. Govornik vprašuje, ali se je to zgodilo pred ustavo ali po njej, ker je to protizakonito. Predloga, da se zaradi tega obtoži ves ministrski svet. — Finančni minister dr. Kumanudi daje pojasnila,

kako je prišlo do teh 77 milijonov dinarjev. Ta postavka je prišla v zakon o investicijskem posojilu, preden so cere tako zelo poskočile, da ni bilo niti enega ponudnika, ki bi hotel delo prevzeti za 17 milijonov dinarjev. — Generalni ravnatelj Ilić se s tem strinja in vztraja na tem, da se ta izredni kredit dovoli izrednim putem. — Na vrsto pride razprava o izrednem kreditu 100 milijonov dinarjev, ki je predviden za leto 1920 in 1921, ki pa je sedaj stavljen v proračunske dvanaestine za marec in april. — Finančni minister dr. Kumanudi izjavlja tekot debate, da bo moral izvajati posledice, ako mu finančni odbor ne odobri izrednih kreditov, ker nobena vlada danes ne more predvidovati, kaj se bo tekom leta izdalo. Šele tedaj, ko se bo izdelal proračun kot zakon, se bodo mogli izredni krediti uvrstiti v redne in izredne izdatke. — Nato se razpravlja o poročilu o uporabi dosedanjih dovoljenih dvanaestin. Ugotovilo se je, da se je od prejšnjih dvanaestin dosegel prihranek 19 milijonov dinarjev. — Zemljoradniški Lazić pravi, da se izredni krediti, o katerih finančni odbor sedaj razpravlja, neke vrste dispozicijski fondi in izjavlja, da bo glasoval proti predlogu. — Nato preide odbor na glasovanje. Predlog, da se vladi dovoli izredni kredit, se sprejme z devetimi proti šestim glasovom. — Prihodnja seja jutri ob devetih z dnevnim redom: Nadaljevanje razprave z nekonskega predloga o proračunskih dvanaestinah.

Draginjske doklade še daleč!

Beograd, 9. febr. (Izv.) V merodajnih krogih se živahno razpravlja o izplačilu draginjskih doklad drž. nameščencem. Prevladuje mnenje, da se te doklade izplačajo šele en mesec pred volitvami, da se take uradništvo pra-

vilno orijentira. Finančni odbor bo pa te dni razpravljal o predlogu demokratskega kluba, da se ukinejo drž. uslužbencem in uradnikom dosedanje družinske doklade, da pa se zato nekoliko povišajo osnovne plače.

Velika protestna skupščina državnih nameščencev v Zagrebu.

ODLOČNA ZAHTEVA TAKOJŠNJEGA IZPLAČILA POVIŠANE DRAGINJSKE DOKLADE. — GROŽNJA KUMULATIVNEGA IZSTOPA IZ DRŽAVNE SLUŽBE. — ZAGREBSKI NAMEŠČENCI PROTI POLITIČNEMU PODREPNIŠTVU IN KORUPCIJI.

Zagreb, 9. februarja. (Izv.) Svoji je združenje javnih nameščencev priredilo protestno skupščino, katero se je udeležilo nad 1500 oseb. Po daljši razpravi in govorih je shod sprejel resolucijo, v kateri javni nameščenci z ogorčenjem protestirajo proti brezdušnemu postopanju vlade in parlamenta glede reševanja uradniškega vprašanja, posebno pa glede gmočnega stanja javnih nameščencev. Resolucija zahteva: 1. Da vlada predvsem izplača povišano draginjsko doklado, kakor jo predvideva novi zakon in naj vlada nikar ne čaka na razne elaborate poedinih komisij. 2. Čim se konča proračunska dela v parlamentu, naj vlada takoj predloži uradniško pragmatiko, kakor da jo je predlagala uradniška konferenca dne 1. oktobra 1921 v Beogradu z vsemi izpremenbami, ki so bile sprejete pri tej priliki s strani delegatov javnih nameščencev za Hrvatsko in Slavono-

nijo. 3. Skupščina naj odločneje protestira proti znižanju uradništva na ozemlju Hrvatske in Slavonije ter Medijurja in priporoča vladi, naj takoj izvede redukcijo tam, kjer je odveč uradništva in ki nima potrebno kvalifikacije. 4. Ako vlada takoj ne izpolni vseh zahtev javnih nameščencev, bodo uradniki potem svojega združenja organizirali kumulativno izstopanje iz javne službe. Udeleženci je dosedaj le s težko muko preprečevalo izstopanje javnih nameščencev iz službe. Uradniki stoje na stališču, da je častneje in za državo koristnejše, da izstopijo iz službe, nego, da se udinjajo strankarski službi poedinih političnih strank in sistemu korupcije, v katerega se državno nameščenstvo tira že delj časa. morja tudi hote. Skupščina odklanja obnovo vsod odgovornost za posledice, ki bi nastale iz tega, ako vlada nemudoma ne ugoti njihovim zahtevam.

Francija proti upostavitvi monarhije na Madžarskem.

Pariz, 8. febr. (Izv.) Francoski memorandum, ki se tiče konference v Genovi, namigava na to, da bi se utegnili napraviti poskus za vzpostavitev monarhije na Madžarskem. Taki poskusi bi mogli samo povzročiti sovražnosti male antante in Italije. Francija ne bi mogla trpeti ta-

kega napada na mirovne pogodbe. Memorandum, ki se je izročil samo v Londonu, se bo bržkone danes izročil v vrhovnem svetu zastopani državam, namreč Italiji, Belgiji, Japonski, Jugoslaviji, Češkoslovaški, Romuniji in Poljski.

PRED KONCEM RUĐARSKJE STAVKE NA ČEŠKEM.

Praga, 9. febr. (Izv.) Kakor poročajo večerni listi, gre v sedanjem štadiju pogajanj za poravnavo spora med rudarji in lastniki rudnikov v prvi vrsti za kolektivno pogodbo v ostravskih premogovnikih. Do konca tega tedna ni pričakovati, da stavka preneha, ker je za soboto sklicana državna konferenca rudarjev, kateri bo predložen izid pogajanj, da ga sprejme.

HARDINGOVA LEKCIJA EVROPSKIM DRŽAVAM.

Pariz, 8. februarja. (Izv.) Kakor poroča »New York Herald«, se bo odgovor predsednika Zedinjenih držav Hardinga nocoj poslal v Rim, v petek popoldne pa objavil v Washingtonu. Harding izjavlja v noti: Dasi sedaj ne more sprejeti vabila na konferenco v Genovi, odobrava popolnoma cilje konference. Amerika obeta, da bi s svojimi najboljšimi močmi pomagala pri gospodarski obnovi sveta. Harding odgovor se izogiblje vsakemu namigovanju, da bi se Amerika hotela vmešavati v evropske stvari. Harding predstavlja svetovni položaj tako, kakor je in kakršna bi po mnenju ameriške vlade moral biti, ter prepriča Evrope, da sama iz tega izvaja zaključke.

DEJANSTVEN USPEH RAZOROŽITVENE KONFERENCE.

Washington, 9. februarja. (Izv.) Predsednik severoameriških Zedinjenih Držav Harding je odredil, da se ustavi graditev 14 velikih bojnih ladij.

Washington, 9. februarja. (Izv.) Iz Tokija se poroča, da je japonski mornariški urad izdal nalog, da se mora takoj ustaviti delo pri gradnji velikih vojnih ladij in križark. Da pri tem prizadeti delavci ne bi bili ob svoj kruh, se bo takoj začel izvrševati gradbeni program za l. 1924/1923 za lahke križarke in druge ladje.

BOLGARSKA DEMENTIRA KONCENTRACIJO CET.

Dunaj, 9. februarja. (Izv.) V listu »Neue Freie Presse« je izjavil bolgarski generalni konzul na Dunaju z ozirom na vesti, da sta Bolgarija in Grčija na meji koncentrirala čete: Bolgarija ne misli na mobilizacijo, za katero bi ji tudi manjkalo (krožje Bolgarija nima druge želje, kakor to, da vrhovni svet izvede one določbe nenilyske mirovne pogodbe, ki bi omogočile Bolgariji prost pristop k morju. Z Grčijo Bolgarija o tem vprašanje ni razpravljala.

NEMŠKI DRŽ. KANCELAR ODREKA DRŽ. URADNIKOM PRAVICO DO STAVKE.

Berlin, 9. febr. (Izv.) Državni kancelar dr. Wirth je danes podal v državnem zboru izjavo glede stavke železničarjev. Stavko je označil kot dejanje, ki se navadno nazivlje štrajk. Govornik pa jo mora smatrati kot upor uradništva. (Odobrovanje na desni, ropot na levi). Stavka je žalosten dogodek, čigar posledice se ni moglo popolnoma pregledati. Javno-pravno nameščeni uradniki nima pravice do stavke, ne zaradi tega, ker so podložni, ampak ravno obratno, ker so del vlade. Železniški uradniki so po veliki večini nastavljeni do smrti. Njihove pokojnine in zaloge njihovih sorodnikov so določene z zakonom in zavaruwane proti vsaki kršitvi. Uradniki so si te pravice popolnoma zakonito pridobili. To so pravice v zmislu ustave in uživajo isto zaščito kakor ustava sama. Te pravice so nezdržljive s pravico uradnikov do stavke. Ako bi jim hoteli priznati pravico, da poljubno enostransko neizajajo delati, potem imamo tudi mi pravico, da jim odpovemo službo in jih odpustimo. V tem se strinjajo vlade vseh držav in vseh strank, tudi sovjetska Rusija. Državni kancelar ne bi mogel ostati več na krmilu, ako bi se uradnikom priznala pravica do stavke.

Berlin, 9. febr. (Izv.) Ker je stavka železničarjev popolnoma končana, je državni predsednik z veljavnostjo od danes opoldne preklical svojo odredbo z dne 1. februarja glede prepovedi ustavitve dela po uradnikih državnih železnic.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA V UKRAJINI.

Stokholm, 8. februarja. (Izv.) »Stockholm Tidningen« poroča: iz Helsingforsa: Listi, ki izhajajo v Odesi, poročajo o veliki železniški nesreči v Ukrajini, pri kateri je bilo razbitih 73 železniških voz. Ubityh je bilo 25 oseb, ranjenih pa 8.

ŽELEZNIŠKA NESREČA V BERLINU.

Berlin, 9. februarja. (Izv.) Svoji sta na moabitskem tovornem kolodvoru trčila skupaj dva tovorna vlaka. Ta dva vlaka je vodilo zaslanje pomožje osobe. Dosedaj so spravili izpod razvalin dva mrtveca in tri težko ranjene.

Naš demokratizem.

Ko smo pred kratkim razpravljali na tem mestu (Jugoslavija št. 21 od 26. jan. t. l.) o važnosti in nalogah parlamentarnega odbora za zunanje zadeve, smo rekli, da bo ustanovitev ali neustanovitev tega odbora poskusni kamen za demokratizem našega parlamenta.

Sedaj javljajo iz Beograda, da so hoteli narediti radikali iz tega odbora kabinetno vprašanje in je vsled tega predlog za ustanovitev odbora propadel.

Ker gredo ljudem po svetovni vojni taka vprašanja mnogo bolj na živce kot prej, ko je vojna živela pravzaprav samo še v knjigah, je pričakovati, da bodo hotele vlade in na tihem vlado podpirajoče stranke stresli odgovornost s svojih ramen, češ, radikali so krivi. In radikali bodo po stari navadi molčali.

Stvar pa ni tako enostavna. Kajti: zakaj pa niso naredili demokrati, samostojni kmetje in muslimani iz neustanovitve tega parlamentarnega odbora kabinetnega vprašanja?

Demokrati in njih privrsek z muslimani so torej tisti veliki patriotje, ki na ljubo državi glasujejo makar za vpeljavo torture, samo da radikali ne vržejo države zopet v krizo. To je, hm, recimo: mogoče! Ampak navzlic malo verjetni možnosti bi bilo umesno vprašanje: ali res ni v celi Jugoslaviji nobene stranke, ki bi bila bolj demokratična od radikalcev in s katero bi potem logično morali iti demokrati, če so to, za kar se — izdajajo?

Mogoče pa je seveda še nekaj drugega in to je sledeče: vse bolj sumljivo se kaže, da so gospodje in vladarji v državi radikali in druge vladne stranke samo ubogi pariži, ki je neskončno hvaležen za vsako drobtinico, ki pade z radikalne mize, in za to drobtinico bi se podal tudi k vragu. Kajti kdor je navezan na drobtine, mora imeti prožen hrbel.

Ker nikomur ne zavidamo kruha, kaj še-le drobtin, moramo sprejeti ta argumentirana iz človekoljubja, ne moremo pa si kaj, seveda, da ne bi pozvali gospodov, naj to tudi jasno povedo: čemu pojem besedičito o delu na konsolidiranju države in o vladnih strankah ter njih samozatajevanju in poštvalnosti, ko gre vendar po vsem tem samo za diktat ene stranke in miloščino drugih. Samo da je berač, če dobi moč, včas bolj brutalen od gospoda.

Kakor rečeno: ne zavidamo nikomur drobtin, vprašamo samo: koliko držnosti spada k temu, da se imenuje kdo ponosno demokrat in se da voliti na tej podlagi, ko vendar ve, da se izčrpa njegov demokratizem v moledevanju za drobtine, ki so še te namenjene v najboljšem slučaju — lastni stranki.

Demokratizem pomeni moč ljudstva, celega ljudstva pa ni mogoče nasiliti z drobtinami — zato je najbolje, da ostanejo drobtine za par ljudi.

Parlamentarni odbor za zunanje zadeve pa je pogača, ki jo deli gospod — če in kadar se njemu zdi.

Velikanski snežni zameti one-mogočili promet.

V BEOGRAD ŽE POLDRUGI DAN NI DOSPEL NOBEN VLAK. — SARAJEVO POPOLNOMA ODREZANO OD SVETA. — SILEN VIHAR NA MORJU. — POMANJKANJE ŽIVIL.

Zagreb, 9. febr. (Izv.) Vedno bolj postaja očitna škoda, ki jo je v narodnem gospodarstvu povzročil zapadli sneg. Promet je ponekod popolnoma pretrgan. K snegu se je pridružila še burja in hud mrz. Vsled snežnih zametov so občila, kakor poti, ceste in tudi železnice popolnoma zasnežene in je vsak promet izključen. Na Vratih pri Fužinah je burja nanesla snega do 7 metrov visoko. Okoli Vinkovcev se železnica sploh ne vidi, še manj pa more biti govora o kaki vesti. V Beograd že poldrugi dan ni nobenega vlaka. Danes se pričakuje prvi vlak, vprašanje pa je, ali bo sploh mogel priti. Ravateljstvo državnih železnic v Zagrebu čela vztrajno na tem, da se proga kolikor mogoče očisti. Železniško orodje vrši dan in noč svojo naporno službo in pomaga kидati sneg. Na glavnih progah se je promet celoma in za silo vzpostavil, toda le med nekaterimi postajami. Ekspresni vlak iz Italije je danes prišil z znanost 7 ur. Na progi Osijek—Belovar že par dni ne more voziti noben vlak, dasi so za silo preskrbljeni s premogom. Proga Zagreb—Karlovac je za silo očiščena snega. Sedaj se dela na tem, da se omogoči promet med Moravci in Karlovcem. Tekom čarasnega dne se je položaj nekoliko izboljšal. Posrečilo se je nekaj vlakov spraviti v promet. Upa se, da se, vsaj na glavnih progah, v dveh do treh dneh spravi promet v normalni tr. Danes je odšel direktni vlak Zagreb—Monakovo.

Sarajevo, 9. febr. (Izv.) Mesto Sarajevo je vsled izredno visoko zapadlega snega popolnoma odrezano od ostalega sveta. Za silo se vzdržuje telefon-ska zveza, po kateri obkruje Sarajevo ostalim svetom. Vse železnice proti Mostarju, Višegradu in Bosanskem Brodu so popolnoma pretrgane. V mestu se že opaža pomanjkanje živil in cene so silno poskočile. Danes ob osmih zjutraj se je odpravil pomožni vlak proti Ivanjplani in vojniki, ki bodo pomagali kидati sneg. Drug vlak je odšel ob desetih proti severu, pa je običal v snegu pri Kakriju. Na nekaterih mestih so se z višin utrgali snežni plazovi in železnice popolnoma podkopali pod seboj, tako da je na nekaterih mestih do 10 metrov snega. Izostala je seveda tudi pošta, tako da je Sarajevo edino še navezvano na telefon.

Split, 9. febr. (Izv.) Tukaj je zapadel velik sneg, na nekaterih mestih nad en meter visoko. Nastopila je tudi močna burja v zvezi s snežnim metežem. Mrz je tako strog, kakor ga že dolgo ne pomnijo. Brzojavne in telefonske zveze so povsod prekinjene. Na progi Split—Knin—Šibenik se je podrla okrog 50 brzojavnih drogov. Zice so vsled snega in ledu potrgane. Vse zveze so pretrgane, funkcionira edino še podmorski kabel s Trstom. Reči se more, da bo trajalo najmanj deset dni, preden se promet popolnoma vzpostavi. Na morju razsaja silna burja, tako da ne more odpluti nobena ladja. Začelo je tudi pomanjkanje živil.

Boji med Ulstrovci in Sinfajnovci.

London, 9. februarja. (Izv.) Sinfajnovci so v grofijah Tyrone in Fermanagh odvedli več unionistov in jih odpeljali neznano kam. V spodnji zbornici je izjavil Chamberlain glede tega dogodka, da je dal poveljnikom angleških čet na Irskem brzojavno povelje, naj pomagajo Ulstrovcem pri

obrambi mej in naj zahtevajo pomoči. Angleška vlada je brzojavno obvestila Collinsa, da je njegov prednik kršil premirje in da je angleško-irska pogodba v nevarnosti. Zaradi tega naj stori korake, da se osvobodijo unionisti in da se prepreči novi atentati.

BORZNA POROČILA.

Zagreb, 9. febr. Devize: Berlin 155 do 156.50, Milan 1500—1535, London 1330—1342, New York (kabel) 0—309, (ček) 303—303.50, Pariz 2615—40, Praga 580—581, Švica 5950—5985, Dunaj 4—4.18, Budimpešta 47—47.75. Valute: Ameriški dolarji 301.50—302.50, carski rublji 21—25, češkoslovaške krone 0 do 585, napoleonatori 1150—0, marke 154 do 160.

Beograd, 9. febr. Valute: Francoski franki 640, dolarji 75.50, lire 372, marke 38.75, leji 49.23, avstrijske krone 1.30. Devize: Pariz 636, Zeneva 1500, Praga 145, Berlin 38.45, Dunaj 1.03, Bukarešta 59.25, Budimpešta 11.45.

Curij, 9. febr. (Izv.) Berlin 2.66, New York 514, London 22.49, Pariz 44.35, Italija 25.50, Praga 9.80, Zagreb 1.70, Varšava 0.15, Dunaj 0.17, avstrijske krone 0.08.

POGAJANJA ZA SESTAVO ITALIJANSKE VLADE.

Pariz, 9. februarja. (Izv.) Iz Rima javljajo, da je Orlando vrnil kraji mislijo za sestavo novega kabineta. Ni izključeno, da se sestava nove vlade vnovič poveri Bonomijiju.

Rim, 8. februarja. (Izv.) Ker so se poostrišla naspotja med levizarskimi radikali in ljudsko stranko, je od daljuje pogajanja.

Vedri se.

Trst, 4. februarja.

Poročal sem vam že, da v treh važnih občinah Julijske Krajine (v Poustojni, Sežani in Nabrežini) ni zmagala lista »Slovenske narodne stranke«, temveč nekaka uradniška lista, ki ni imela z oficijelno »Slov. nar. stranko« nobenega stika.

V prvem trenutku se je zdelo, kakor da je ta lista, ki ne pripada nobeni stranki, sestavljena od ljudi, ki niso našega mišljenja, ampak od ljudi, ki hočejo sužnjiti novemu gospodarju.

Da utegne biti to resnično, nas je podkrepijalo posebno dejstvo, da so italijanski listi zagnali radosten krik in se bahali, kako so prodrli v najvažnejših občinah.

Ali izkazalo se je, da je stvar nekoliko drugačija, kot so si umislili Italijani. Nekatere občine (in tako tudi Poustojna, Sežana in Nabrežina) niso volile kandidatur »Slovenske narodne stranke«, marveč so sestavile samostojne liste, to pa iz čisto lokalnih gospodarskih vzrokov.

To dokazuje izjava postojnskega občinskega sveta, ki je delovala na razgrete nacionalistične italijanske glave, kakor leden tuš.

Kako je z volitvami v Sežani, je prinesla današnja »Edinost« sledeče poročilo iz Sežane:

»Citatelji se gotovo še spominjajo, da je »zmagala« lista, katero nazivljajo uradniška, a v Trstu listo italijansko-slovenskega sporazuma, z 12 kandidati proti narodni in komunistični listi, katere slednja je dobila manjšino 3 starešin. Gotovo je še vsem v spominu magični učinek zimske noči, ki je 24 rumenkastih »uradniških« glasovnic pomnožila in zapečateni žari na celih 129. Mi Sežančani pa ne verjamemo v čudeže, temveč v človeške slabosti in zmote in zato smo vložili kar dva rekurza proti našim občinskim volitvam. Dne 31. jan. je bilo teh 15 novozvoljenih starešin na ukaz našega dobrega civilnega komisarja sklicanih na prvo sejo. Nobeden ni manikal. Predsedoval je najstarejši gospod Znidaršič. Prva točka dnevnega reda je bila: rešitev rekurzov, vloženih proti volitvam. Starešina Mahorič je predlagal, da se povsem upravičenim in dobro utemeljenim rekurzom ugoditi in da se proglašajo volitve za neveljavne. Temu se je upiral kandidat uradniške liste gospod notar Rumer. Govoril je tako, kakor smo ga že večkrat slišali na sodišču, kadar je po naročilu zastopal čbupano stvar, z razliko, da je na sodišču vedno govoril slovenski, a v tej občinski seji pred starešini, katerih dobra počevica sploh ne razume italijansko, izključno v italijanskem jeziku. Uspeh je bil ta, da je 11 starešin glasovalo za neveljavnost volitev, a le 4 nasprotno. Značilno je, da ni izmed 12 starešin, ki so bili izvoljeni po tem novem čudežu iz

Kane Galilejske nič manj kakor 8, toraj 2 tretjini, glasovalo proti svoji izvolitvi!

Starešine so mislili, da bi se po tem sklepu lahko razšli, toda gosp. zastopnik civilnega komisarja je zahteval, naj se izčrpa vkljub temu ves dnevni red.

Vršiti se je toraj morala volitev župana in podžupana. Notar Rumer, komisarjev kandidat, je bil svoje zmage tako gotov, da je bil njegov občudovalec gosp. Grbec v svoji gostilni že spekel celo tele in pripravil pitice ter dal nabasati možnarje, da se dostojno proslavi izvolitev prvega laškega župana iz kraške metropole. Dobil je razen svojega le še tri glasove, a izvoljen je bil z 8 glasovi gospod Ljudevit Mahorič. Komunisti so oddali vse glasovnice prazne. Za prvega podžupana je bil izvoljen gosp. Znidaršič.

Gospodu civilnemu komisarju ta stvar ni bila po godu. Od svoje uradniške liste si je pač pričakoval drugačnih sadov, tega pa gotovo ne, da bodo njegovi kandidati sami razveljavili svojo izvolitev. V kratkem se bodo morali vršiti toraj nove volitve, in tedaj se bo pokazala prava, resnična volja volilcev.

Sežana je bila ta dan vsa pokoncu, z velikim zanimanjem in enoglasnim odobravanjem je spremljala sklepe občinskega zastopa. Izvolitev gospoda Mahoriča za župana je bila sprejeta z velikim navdušenjem.

Tako je torej s Sežano! Pa tudi glede Nabrežine ne pišejo italijanski listi resnice. Tam niso naši ljudje sklenili dogovora z italijanskim nacionalizmom, marveč so se dogovorili z mirnimi starimi tukajšnjimi italijanskimi naseljenici (ki so deloma lastniki nabrežinskih kamenolomov, deloma pa zaposleni v njih), ki so bili tudi že poprej zastopani v nabrežinskem občinskem svetu, ne da bi se Nabrežina zato odrekla svojega slovenskega značaja.

Tako se torej počasi vedri. Črni madeži, nad katerimi smo se zgražali, izpuhtevajo ko kafa in kmalu ne ostane nič drugega, kakor le tista krivica, ki jo je povzročil fašistiški teror, ki se je pokazal tudi pri zadnjih občinskih volitvah.

Zavest našega ljudstva ni upala niti najmanj, proti terorju pa si ne moremo pomagati.

Upajmo v boljše čase!

Prporočamo Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani. Marjin trg 8. Hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje po 4 in pol odstotka; hranilne vloge z odpovednim rokom pa po dogovoru.

Podpirajte družbo
sv. Cirila in Metoda.

Iz življenja naše diplomacije.

Odveč bi bilo pisati o žalostnih razmerah v naši diplomaciji ali še bolj žalostnih njihovih posledicah, ki so napokale naši državi že toliko gorja in ji uničila skoraj ves ugled v zunanji svet. Znamo Krsta Ciovarić se je letil zopet tega poglavlja. Obupava sicer, da bi se glavnega krivca teh strahotnih razmer, ministrskega predsednika »Pašića, kaj prišlo, zato piše bolj na naslov javnosti, ki se še nekaj zanima za javno življenje, za našo državo. Z gesto flegmatičnega orijentalca bo g. Pašić prezel te očitke, saj tako mneni Ciovarić v »Beogradskem dnevniku«.

Naš prvi minister ima poleg ostalega sorodstva tudi nekega nečaka, ki se imenuje g. Milutin Jovanović in je dočrtil zadržano šolo v Monakovem. S protekcijo svojega strica se je prihljil g. Jovanović v stroko, za katero se ni učil, v diplomacijo ter tam napravil zelo, zelo hitro kariero. Danes je naš poslanik v Bernu, a govori se, da bo kmalu imenovan za poslanika v Rimu!

Kar mora vsakega poštenega človeka razljuti, so fabulozno veliki izdatki, ki jih plačuje država za tega poslanika. Ima preko 4000 švicarskih frankov mesečno, a poleg tega drži 4 najefejše sobe v poslopiju poslaništva, za katere se plačuje leno 15.000 švicarskih frankov, drži štiri sobe, dasi je samec; država plačuje za njega tudi kurjavo, svečavo in postrežbo, tako da znaša ves trošek za njega nad 6000 švicarskih frankov mesečno.

Če vzamemo v obzir, da je kurz švicarskega franka napram našem dinarju 1 : 15, tedaj si lahko sami izračunamo, koliko nas stane mesečno nečak g. Pašića. (1000 švic. fr. = 15.000 dinarjev = 30.000 K mesečno.)

Še nekaj. G. Pašić je pošiljal svojega nečaka od aprila lanskega leta stalno za našega delegata v Ligo Narodov in za ta čas je prejel g. Jovanović poleg svojih rednih dohodkov še 180 švicarskih frankov dnevno (= 2250 dinarjev = 4500 K dnevno), a vrh tega ima še plačano stanovanje v Zenevi.

Za ta čas je prejel tudi dodatek za reprezentacijo, če tudi ni bil v Bernu. Svevnično poslanstva je bil medtem, ko je zastopal odsotnega poslanika, odkar drug dodatek za reprezentacijo.

Tako je naša država za naše švicarsko poslaništvo plačala dva kolosalna dodatka za reprezentacijo, samo zato, da bi imel nečak našega prvega ministra večje dohodeke.

Pa še nekaj. Ker je vzel g. Jovanović štiri sobe poslaništva, niso imeli prostora niti vojaški ataše, niti finančni delegat, niti prosvetni minister, temveč se mora zanje plačevati zasebno stanovanje in kurjavo.

Pa potem še nekaj. G. Jovanović je imel reizgovoljene in neizvršene ra-

čune, če tudi je imel uradnika za ta posel in stric je poslal iz ministrstva uradnika na državne stroške z dnevnim dodatkom 70 švicarskih frankov (= 1050 dinarjev = 4200 K). Nadalje je v seznamu poslaništva neki sorodnik Pašićev Vlada Marković kot diurnist, ki tamkaj študira in prejema plače 450 švic. frankov (6750 dinarjev). V računu je tudi Alice Jagarut, ki jo še ni nihče videl v poslaništvu.

To je materialna stran tega vprašanja, a tudi moralna ni boljša. G. Jovanović že na prvi pogled ni za poslanika; njegova fizionomija je neinteligentna in njegovo obnašanje skrajno neresno: on je bonvivan, kateremu so službeni posli deveta briga. Radi njegovega obnašanja smo izgubili vse simpatije švicarskih listov (zato menda iščejo na meji jugoslovanskih uših); storil je vse, da našo očetnjo diskreditira v Švici. In sedaj naj postane za nagrado še poslanik v Rimu!

To je zunanja politika naše porodice, ki se zato tako boji parlamentarne kontrole!

Konec semestra.

Letos so zaključile naše srednje in strokovne šole prvo polletje 31. januarja in ne 15. februarja, kakor je bila doslej navada. Sivarhni razlogov za to novo uvedbo menda ni bilo, čujemo pa, da nekateri gospodje pri viš. šolskem svetu z naravnost občudovanja vredno marljivostjo razmišljajo, kje bi se dal odščipniti kak počin. dan. Človek se ne lote spomni na čase nadzornikovanja pokojnega Hubada, ki je prišel v tem oziru z najradikalnejšo remeduro, a je moral kmalu retirirati pred zdravno razsodnostjo staršev. Naši šolniki imajo namreč večinoma veliko napako: Kakor hitro zapustijo šolsko sobo in sežejo v pisarno — postanejo birokrati, pikočevi, kakor bi ne bilo izven pisarniškega ozračja nobenega življenja. Šola potrebuje malo kancelijskega papirja, a veliko ljubezni in razumevanja, radikalizem pa le na — pravem mestu in o pravem času.

Omenjamo to predvsem radi tega, da pokažemo na sivari, o katerih se na pristojnem mestu premalo razmišlja, dasi so neprimerno važnejše in se tičejo stremenja naše srednješolske mladine, ozdravljenja šolskih razmer. Že koncem preteklega šolskega leta so pisali naši najuglednejši listi o žalostni bilanci dijaških redov in vso s skrbjo povpraševali: Kam plove naša mladina? Letošnji prvi semester kaže zopet žalostno sliko. Ni malo razredov na ljubljanskih šolah, ki štejejo 50 do 70 odstotkov negativnih redov, dvojki. Vzemimo, da se ta mladež prerije skozi šolsko dobo, kakšne solidnosti v znanju in v tej ali oni spretnosti pa naj pričakujemo od nje? Veliko revščine je danes svetu, da le majhen odstotek je onih, ki bi lahko s tem opravičili

svoj nezadosten napredek v šoli. Glavni in temeljni vzrok katastrofalnega napredka dijaštva je, ker je ubita profesorjeva avtoriteta v šoli. Pogledite samo disciplinarni red! Sestavljen je tako, da dijak povprečnih možganov lahko najde opravčilo tudi za najslabše dejanje in profesor mora biti v svojem nastopu napram takemu dijaku zelo, zelo previden, da ne pride — sam v disciplinarno preiskavo. Dijaštvo vse to dobro ve — izmed vseh predmetov namreč najbolj prešundirajo disciplinarni red — zato pa tudi niso redki prizori, da dijak naravnost surovo nastopa napram profesorju. Kako duhovito so se na primer izognili naši pedagogi pri šolski oblasti pogovoru o kajenju. Ne omenjajo ga in spalirli dijakov s cigareto v ustih čakajo gospoda profesorja pred šolo. Ne gre končno za nedolžno cigareto, ampak za cinčno veselje, ki ga ima štirinajstletni fantalin nad brezmočnim vzgojiteljem. Svoboda tam, kjer je ni potreba, ni je pa tam, kjer bi se mladina vadila v samopremagovanju, v odpovedi uživanja ter se vračala od surovega materializma k idealizmu, k večno lepim idealom, ki jih potrebuje naša mladina in vse človeštvo.

Naj še omenimo, da dobi dijak ne redko potuho ravno pri takorvani šolski oblasti. Znamo so nam slučaj, da se je obrnil dijak na višjo šolsko instanco, ker je dobil slab red v predmetu, vedenja ali pridnosti in neverjetno ali resnično je, da ima navadno uspeh proti volji vsega profesorjskega zbora. Tej točki bo treba v bodoče obračati posebno pozornost.

Edino sredstvo, ki ga ima danes profesor, da se strogo in brezobzirno klasificira. In to je prav! Intelligenčni šoljevi bomo imeli kmalu odveč, saj država, ki je doslej pobrala največji kontingent, bo v tem oziru reducirala svojo potrebo do skrajnosti. »Freie Bahn dem Tüchtigen«, naj velja zlasti tu, kdor ni za duševno dela, naj dela z rokami, ker tudi to delo je častno in v današnjih časih domovini v prvi vrsti potrebno. Da se ta odtok pravilno regulira, imajo pa predvsem skrbeti učiteljski zbori in tu ne bo noben radikalizem odveč.

Naši šolski oblasti pa kličemo: Vrnite profesorjem njihovo avtoriteto!

Politične vesti.

X Konec stavke v Nemčiji in cene živil. Stavkovni list mestnih delavcev v Berlinu je na izjavo višjega župana, da bo vsled priglasitve delavljnih, ako stavka traja dalje, vedno manj stavarajočih sprejetih nazaj v službo, nocoj sklenila prekiniti stavko. — Vredni listi pišejo, da so vsled stavke začele skakati cene živilom, zlasti mesu. Dviganje cen povzroča veliko vznemirjanje in vseh krogih.

Koncert

orkestr. društva Glasbene Matice
13. t. m.

Hector Berlioz.

Fantastična simfonija.

Epizoda iz umetnikovega življenja.

Program simfonije.

Mlad bolešno občutljiv glasbenik z vročo domišljijo se je v ljubljanskem obupu zastopil z opijem. Opoj je bil presibak, da bi ga umoril; umetnika se je polotil dolg spanec, v katerem so se mu odkrivale nenavadne vizije. V njegovih razbolelih možganih so se izražali njegovi občutki, čustva in spomini v glasbenih mislih in slikah. Ljubica sama postane melodija, takorekoč fiksna ideja, ki jo povsod najde, povsod sliši.

PRVI STAVEK.

»Sanjarije, strasti.«

(Largo, Allegro agitato e appassionato assai.)

Najprej se spominja tesnobe, temnega kopnenja, otožnosti in veselja brez zavestnega vznoša onih hipov, preden se mu je prikazala ljubica; nato se spominja vroče ljubezni, ki ne nagona vzplamti v njem, svoje skoraj blazne srčne groze, svoje besne ljubosumnosti, nanovo se vznepajoče ljubezni in verske tolažbe.

DRUGI STAVEK.

»Ples.«

(Valček Allegro non troppo.)

Na plesu, v vrvenju razkošnega glavlja, naleti spet na ljubico.

TRETJI STAVEK.

»Na deželi.«

(Adagio.)

Poletnega večera sliši na deželi dva ovcarska, ki menjaja svirata pastirko. Ta ovcarski duet, kraj sam, lahko šepetanje v vetru se rahlo zibajočega drevja, nekoliko upanja, ki se mu je šele pred kratkim razodelo, vse se združi, da povrne njegov, srcu nenuvarjen mir, njegovim predstavam amehlijače lice. Tu se prikaže ona

iznova; sreče mu zastaja, bolesterne slutnje se zbude v njegovem srcu. »Če ga varal...« Eden ovcarskej vzame naivno melodijo; drugi ne odgovarja... Solnce zahaja... v daljavi bobni grom... Samota... Vse je tiho...

ČETRTI STAVEK.

»Pot na morišče.«

(Allegretto non troppo.)

Sanjalo se mu je, da je umoril ljubico, da je bil na smrt obsojen in da ga peljejo na morišče. Zdaj mrtna in divja, zdaj blesteča in svečana kraknica spremlja sprevod: najhujšim izrazom slede brez prehoda topli, umerjeni koraki. Končno se vnoči krikaže fiksna ideja, samo za hip, takorekoč zadnja ljubavna misel, ki jo konča smrtni udarec.

PETI STAVEK.

»Ples čarovnic.«

(Larghetto — Allegro — Allegro assai.)

Zdi se mu da prisostvuje plesu čarovnic sredi grozotnih posasti, med čarovniki in raznolikimi velikani, ki so se sešli k njegovemu pogrebu. Čudni glatovi, stoki, visoko doneči smeh, daljno vpitje, ki mu, kakor se zdi, odgovarja drug krik. Ljubljena melodija se spet pojavi, toda nima več svojega plemenitosti in plahega značaja, postala je preprosta, trivialna in groteskna ples. »Ona« je, ki pride k čarovniškemu plesu, z veselimi trušcem pozdravijo njen prihod... Po meša se med peklensko orgijo. Mrtvaški zvon zveni... oglašuje se razposajena paradija. Dies irae; čarovnice plečejo kolo in Dies irae ob istem času.

Sinfonija pričenja s počasnim uvodom (Largo 4/4 e mol) v tonu tubornega zasenčenja, ki se pa kmalu razjasni v živahni ritmiki in v zvokih veselja pričakuje. Ki vodi neposredno k glavnemu stavku (Allegro agitato e appassionato assai). Tu pričenja s kopnečo naraščujočo teno prvih violin in flavte glavno misel cele sinfonije (idee fixe), ki tvori ljubosinski ideal umetnika. Izvzvoj glavne

misli se vrši v allegru v sijošnem po načelih klasične sonatne forme, le kot druga tema ne nastopi običajna protitema, temveč le še gorkeje in strastneje preoblikovana ideja fixe. V tematičnem delu in v izpeljavi slišimo vrsto raznih občutkov, ki jih navaja program: »Srčno bojazanje«, »Besnoba«, »Nežnost«, ki se povsod prav ostro ločijo. Reprija pričenja z novim zmagoječim vstopom glavne teme in stopnjuje toplotno izraževanje v prejšnjih vmesnih stavkih. Konec izvzvev v mističnih akordih, ki namigavajo na »versko tolažbo«.

Drugi stavek. Iz sanjavo mrmrajočega tremola godil in figur harpe se izkristalizira v prvih violinah kot glavna tema nežno zvoneča valčekova melodija, ki se mestoma izgublja v tajinstveno šepetanje, mestoma narašča v slovesnem sijaju in je večkrat pretrgana po strastnih epizodah (pihala), valčkovemu ritmu umerene ideje fixe, ki naznanja srečanje ljubice. Posebno neprijetljivo v tem zmislu deluje nežen soloklarinet v sredi lepozvočnega končnega stopnjevanja.

Tretji stavek. Medsebojna igra oboe in angleškega roga s pastoralnimi motivi iz narave uvaja stavek. Kantilena, ki jo nato prinese flavte in violine, pričenja v tonu nežnega sanjanja, je priščno orkestralno barvana (zdi se nam, kot bi slišali naravne glasove iz gozda in polja) in je proti koncu močno akcentuirana. Izraz postane posebno potem, ko se v pihalih znova pojavi ideja fixe, zelo strasten. Gibanje se še enkrat umiri v zvezi z drugo nežno temo klarinete in se povrne skoro k pričetnemu občudovanju narave. Toda grozeče bližanje groma v pavkah ustavi pastoralno igro, ki jo je povzel angleški rog. Stavek izvzveni v pianissimu, polnem težkega pričakovanja.

Četrti stavek. S tem stavkom pričenja pravzaprav »fantastični« značaj sinfonije. V orkestru se zaslišijo zelo tuborne barve, deljeni kontrabasi, pavke, tolkala in brozasti glavni kovinasti trobil dajo koloritu podlago. Tematično jedro tvori grozeč, težak

unisono, motiv barov in čel in v božnem B-duru na koraci in tem pavk, našlanjajoča se prava koracična tema. Nastop ideje fixe na visku razvoja odziva nežni soloklarinete, kratek fortissimo-akord odreže nadaljnjo izpeljavo. Bobnanje in močnejši B-dur akordi polnega orkestra naznanjajo, da je pravica dobila zadostcenje.

Peti stavek. Stavek nadaljuje v ponorjenji koracični, naznanjen fantastični ton v grotesko. Zgrajen je takole: Uvodni Larghetto, ki slika »zdravljenje, smeh in vpitje«, pretrga nekateri takti Allegro. Ideja fixe »krakleno« v 6/8 ritmu z burlesknimi predloški, prednaša solo-klarinetu ob spremljanju pavk in velikega tubna. Kratek breč tutti orkestra kot »veselje rjojenje« (Allegro 6/8). Naenkrat zaslišimo resni glas zvona; fagot in tuba izvajata slovesno melodijo »Dies irae«, rogovi in pozavne orgovarij takoj s komično spekedranostjo medtem ko skušajo violine vzdržati plosni 6/8 ritem. Konečno se zgosti vrvež v široko, z močnimi dinamističnimi kontrasti in vseni možganimi zvočnimi žarki blazno našenjeno orkestralno fužo, v katero proti koncu »opet zadoni« »Dies irae« v močnejšem unisonu pihal in ki se zaključuje v razuzidan demonični divjosti.

Stanislav Binčski, znani srbski skladatelj, šef in prvi dirigent kraljeve opere v Beogradu, je tvorec srbske instrumentalne glasbe, duševni oče opere, njen stvarni ustanovitelj in neumoren graditelj, z enc besedo stebel, okoli katerega se kreta celokupno glasbeno življenje Beograda. Njegova in zajedno prvi srbska veristična opera v jednem dejanju »Na Uranku« (libreto od Branislava Nučića) izvedla se je pred vojno z uspehom. Njegova glasba za »Ekinik« (posebno grandiozna in tehnično dovršena uvertura), njegova repodija »Mijatovski pesma sevdalinske«, ki je popolnoma srbsko instrumentalno delo prave glasbene vrednosti — nam napravijo jasno sliko o veličini njegovega talenta.

Rojen v selu Jasika, okr. Moravski (Srbija) 14. VII. 1872, se je po

dovršeni maturi na gimnaziji v Nišu vpisal na filozofsko fakulteto vsučilišča v Beogradu. Absolviral je glasbeno akademijo v Monakovem. Od avgusta 1899. do junija 1920 je bil kapelnik muzike kraljeve garde v Beogradu. Bil je zborovodja raznih pevskih društev in honorarni kapelnik v gledišču. Osnovatelj je glasbeno šolo »Stanković« v Beogradu in pomogel izgraditi ondotno prvo glasbeno šolo. Od junija 1920 je operni direktor v Beogradu. V Ljubljani se je mučil aprila 1919 in dirigiral par sijajno uspešnih koncertov muzike kraljeve garde. Komponiral je več zborovih pesmi, pesmi za glas s spremljevanjem klavirja in razven imenovanih del uverturo »Iz moga zovzvaj«, ki jo je svojčas v Ljubljani izvajal.

Peter Krstić, kojega Ronde iz njegove Suite za godalni orkester izvaja orkestralno društvo Glasbene Matice, je rojen 18. febr. 1877 v Beogradu. Po gimnazijski maturi se je vpisal na pravno fakulteto v Beogradu, dočrtil je oddelek za kompozicijo na konservatoriju na Dunaju in absolviral ondotno filozofsko fakulteto. Do leta 1912 je bil kapelnik narodnega gledališča v Beogradu; danes je profesor glasbe na I. beograjski gimnaziji in direktor tamošnje glasbene šole.

V tisku je izdanih več njegovih skladb za zbor in klavir; dalje je komponiral tudi solospesve, komorna, gledališka in sinfonična dela. Izmed zadnjih je omeniti zlasti Scherzo d-mol za veliki orkestar, Kosovski tragedijo, patetično uverturo in tri srbske igre.

Orkestralno društvo izvaja na tem koncertu tudi meditacijo na staroski koral »Sv. Vavla« za godalni orkester. Ta skladba Josipa Suka (rojen 1874.) je dosegla na zadnjem koncertu Glasbene Matice velik uspeh; zložena je na besedilo »ne daj poginuti ne nam ne bodičim« in se je med svetovno vojno izvajala kot češka revolucijonarna pesem. Suk je velik mojster zlasti v komorni glasbi, njegova dela učinkujejo zelo apartno zlasti vsled originalne ritmike, akcenta na slabih delih in po zvočju harmonizaciji.

Lord Curzon o orientskem vprašanju. V gosposki zbornici je Lord Curzon glede anglo-francoskega dogovora podal slihu izjavo kakor Lloyd George. Glede orientskega vprašanja je izjavil, da je potrebno, da se mora priti do pravične in nepristranske rešitve. Turčiji se mora dovoliti, da si postavi svojo narodno državo s Carigradom kot glavnim mestom. Turčija ne bo imela več pravice, zapirati morske črte. Na drugi strani pa mora dobiti Grška odškodnino za to, kar je storila zavezniškom. Kar se tiče Egipta, pa se Anglija iz strateških vzrokov in ker je potrebno, da štiti tuje, ne more odreči temu, da ne bi tam vzdrževala čete.

Izumirajoča Rusija. Iz Moskve prihajajo poročila, da je v pokrajini, kjer vlada lakota, izbruhnila spah bolezni. Umrljivost znaša 70%.

Homatije v Teheranu. Iz Teherana se poroča: Orožniška četa pod vodstvom polkovnika Lahuti Kana je zavzela Tebris. Del kosaške posadke se je udal, drug del pa je zbežal. V mestu vlada mir.

Spanija in marokansko vprašanje. Po ministrskem svetu, ki se je pečal z marokanskim vprašanjem, je vlada objavila sklep, da bo končno veljavno in popolnoma zlomila odpor vstavev, posebno ob obali, kjer se mora zgraditi oporišče, ki je neobhodno potrebno za politični protektorat.

Časopisni glasovi.

»Slovenski Narod« piše o časopisni polemiki, ki se je zadnji čas razvila med ravnateljem italijanske družbe za pomorsko plobo Nasellijem in tržaškimi italijanskimi nacionalističnimi listi. Odkritostni Benečan je kratko in jasno povedal, da pod italijansko zvezdo za obe pristanišči ni življenja in da eno mora propasti. In to je tržaško. Tržaški nacionalisti so seveda ostro protestirali, v teku polemike pa postali poniznejši in prosili za nekaj življenjski sporazum med obema pristaniščima, ki sta vendar obe italijanski. V Benetkah je bil nekakšni shod za spravo, ki pa seveda z frazami ni mogel odpraviti krizanja ekonomskih interesov obeh pristanišč. Benetke bodo še nadalje ubijale Trst, kot je napovedal Naselli in ga bo in ga ubija Genova. Ali bo Trst zamrl ali ne, to odvisi od Slovenije in pa od zadržanja Trsta samega, kar naj bi upoštevali tudi vsi poklicani činitelji v Trstu.

»Novi čas« piše, da so poslanci hrvaškega kluba baje izdelali spomenik, v kateri opisujejo politični in gospodarski položaj Hrvatske v državi SHS in ki jo mislijo predložiti 50 državam, ki se snidejo slej ali prej v Genovi. V zvezi s to vestjo opozarja na zadržanje Anglije, ki hoče v Evropi mir in neoviran gospodarski promet z Nemčijo, Balkanom in Rusijo, odkoder bi dobivala surovine in kamor bi prodajala svoje industrijske izdelke. V ta namen si je zagotovila prvo besedo pri donavski paroplovbi in s tega stališča mora biti jasno, s kakšnimi očmi gleda Anglija homatije in Albanijski konvenciji z Rumunijo in Grčijo, pa tudi hrvaško vprašanje. Nikola Pašić naj bi se mesto, da kuje protisrbski blok v svrhu nepriznanja sovjetske vlade raje spomnil na to, da je carska Rusija posodila Srbiji ogromne vsote in da bi se z Rusijo, ki bi trljala povračilo teh vsot, stinjala morda tudi Anglija! Pašić naj gre v pokoj in Jugoslavija mu bo postavila spomenik do neba.

»Naprej« piše v zvezi z pred kratkim v »Jugoslaviji« objavljenim člankom o razmerju uradniških in častniških plač, da ni neumisljeno slabo plačano samo administrativno uradništvo, temveč, da je se cel kup kategorij, za katere vse ima država različno merilo. Pri tem se država ne rav-

na po kakih socijalnih ali kulturnih vidikih, temveč gre pri omeri plač edinele iz stališča, koliko se ima kake uradniške kategorije bati. Zato imajo namrečenci, ki so bolje organizirani, veliko boljše plačo kot drugi, glede katerih misli kličarska vlada, da se jih ni treba bati. Demokratska stranka se iz uradništva začne čisto naravnost norčuje, drugače besedičenosti posl. Reiserja, ki hvali vseprek, državo, vlado in stranko ni mogoče imenovati. Zakaj gospod Reiser z vsa odločnostjo ne pove svojih vlad, da ne velja v službi oslavi in višje kvalificirani uradniki niti toliko, kakor nižje kvalificirani častniki. Tudi drugod se državnim uradnikom ne godi dosti bolje kot pri nas, toda tako na Češkem kot v Avstriji morajo pač vsi državni uslužbenci solidarno in enakomerno prenašati težke čase in ni pri enaki kvalifikaciji nikoli privilegiran pred katerikoli drugim državnim nameščencem.

»Jutro« razpravlja o stavki čeških rudarjev ter pravi, da bo način, kako bo Češka stvarno rešila spor med rudarji in lastniki rudnikov velikega pomena za vse nove države. Smatra za gotovo, da češko dehavstvo ne bo imelo v vprašanju redukcije velikega uspeha.

»Slovenec« pravi, da je centralizem absolutizem in da to dokazuje ves žalostni državni razvoj. V parlamentu vlada večina, ki že davno več ne predstavlja volje ljudstva in ki poleg tega izvaja samo pokorno voljo vlade, ki jo kontrolira edino maloštevilna opozicija. Zato je mogoče, da je ministrstvo prosvete izdelalo zakonski načrt o srednjih šolah, ki je prava karikatura in ne odgovarja ne volji prebivalstva, ne državljanov in ne volji strokovnjakov. Profesorski zbor Slovenije ga je skorajdane soglasno odklonil. Toda centralistična klika, ki ima polna usta fraz o napredku in kulturi pa se je poslužila kot svojega organa višjega solskega sveta in z 10 proti 4 glasovi odobrila vladin predlog. Da se je naša deseterica ljudi, ki so se drznili glasovati za predlog pomeni za naš narod kulturno ponižanje in je ponovni dokaz, koliko je v slovenski inteligenci ostalo mandarinstva, suženjskega duha in avstrijskantsva.

R. U. R.

Izšla je veleznimiva knjiga, drama R. U. R. (Rossumovi Universalni Roboti.) Ta drama se je z velikim uspehom uprizorila že po skoraj vseh velikih gledališčih in tudi v Ljubljani jo nameravajo uprizoriti. Inženir Rossum je iznašel organsko snov, s katero je umestno izdeloval ljudi — robote. Robote so uporabljali za služabnike, delavce v tovarnah in na polju in slednji tudi za vojake. Roboti so bili brezčutni živi stroji, ki so jih v tovarni primeroma konstruirali, da so bili »zlučenja« za gotovo vrsto mehaničnega dela. Delodajalec je n. pr. naročil tovarni: »Poslite mi 1 robota vrtnarja, 1 robota hišno, 2 robota hišne, 2 robota prodajalca (komija)« itd. in jih je dobil.

Z roboti je bilo človeštvo končno rešeno vsega »poniževalnega« dela ter se je udalo razkošju in uživanju. Vseid pamčukčenja pa žene niso več rodile in človeški rod je polagoma izumiral.

Nekemu kemičarju v Rossumovih tovarnah se je posrečilo, da je izdelovanje robotov v toliko spopolnil, da so bili občutni za bol. Roboti so se pa spuntali ter pomorili vse ljudi. Ostal je edin en učenjak, ki pa ni znal izdelovati robotov, sam pa tudi niso vedeli.

Končno se vzbudi v nekem robotu in robotki ljubezen ter se zaljublita in postane Adam in Eva, prastara novega človeškega rodu.

Drama R. U. R. je veleznimiva, ker kaže, da je delo in skrb potrebno človeškemu rodu. Brez dela in brez skrbi, zaide človek v razkošje in zapade melihučnosti ter propada.

R. U. R. je založila in izdala Zvezna tiskarna v Ljubljani ter stane broširana knjiga 7 dinarjev. Dobiva se tudi v upravnih »Jugoslaviji« v Ljubljani, Celju, Mariboru in Ptujju ter po knjigarnah.

Založna »Zvezne tiskarne«

je izdala

lične razglednice Ni. Vel. kralja Aleksandra I. z zaročenko Ni. Vis. n. b. dočo kraljico Mariolo.

Cena komadu 1.— Din v nadrobni prodaji. Predprodajalci imajo 25% popusta. Naročajo se pri »Zvezni knjigarni«, Ljubljana, Marjani trg 8, proti povzetju ali pa če se pošlje denar v naprej.

Ljubljana.

»Cenjeno občinstvo« vlijudno opozarjamo, da se dobe pri kolporterju »Jugoslavija« lične razglednice Ni. Vel. kralja Aleksandra I. z zaročenko kraljico Mariolo. Cena komadu 1 dinar.

»Zanimivo predavanje.« V soboto je predavala v veliki dvorani mestnega magistrata gospa Milena Milojević, urednica »Ženskega pokreta« v Beogradu o nedopustnosti in neupravičenosti dvojne morale. Predavanje je bilo zelo zanimivo in so se debate udeležili razni gospodje in gospe.

»Nadaljevanje in konec sodne razprave dolarskih princov.« V sredo 8. t. m. se je pričela razprava ob pol 9. dopoldne. Prisostvovalo je mnogo občinstva, največ pa poštini uradnikov. Kot zastopnik javne obtožbe je drž. pravnik Domenec govoril prvi. Govor je trajal celo uro. Opisoval je predvsem gnulbo v poštni upravi. Bil je sistem, ki se je izkazal kot popolnoma zanič pri sprejemanju novega uradništva. Za tem je skušal dokazati gorje, katero so krivci povzročili mnogim ženam in sirotam, ki so pričakovale pomoči od svojih dragih iz Amerike, ki so se trudili po rudnikih, kamentolih in tovarnah. In koncu je predlagal strogo kazno za vse obtožence. Za tem so sledili obširni govori zagovornikov, ki so v splošnem dolžili kolkol, katere je vsled nezdravih razmer pahnila te mlade ljudi v nesrečo. Govorili so dr. Tekavčič, dr. Svigelj, dr. Kobal, dr. Krivic in dr. Fellich-Frankheim. Popoldne ob 2.30 je bila razglasena sodba, katero smo pričeli že včeraj. Po večini so obsodili svojlo kaznen z predsedni v preiskovalnem zaporu.

»Na plakatih za koncert Glasbene Matice« in v nekaterih časopisih je bilo pomotoma objavljeno, da sodelujejo nekateri »godci« mesto godbeniki kr. muzike dravske divizijske oblasti.

»Naših predstojnikov ne pustimo blati!« Osmi številka »Slovenca«, »Novega časa« in »Napreja« je pisala o nečloveškem ravnanju s slepimi, zlasti z invalidi. Me gojenke, ki uživamo isto postrežbo in hrano, dokazujemo brez vsakega nasveta, da je to nesramno obkrovanje, izbruh grde nevladnosti. Upravitelj Simončič je eden naših najboljših prijateljev, saj on je bil že med prvimi, ki so se trudili za ustanovitev našega zavoda. Njegovo neumno, nesebično delovanje je jasen dokaz odkritosti ljubenzni. V naši hiši se je izcimila nezadovoljnost. Nekdo je po nesrečnem naključju začel v naš zavod in zdaj nam hoče zagospodariti. Naša hrana je kljub grozni dragini primeroma dobra. Za pet dinarjev na dan ne moremo zahtevati pečenih piščet. Pisale smo, kar nam je narekoval čut hvalečnosti.

»Usmilite se pitčev!« Poročajo nam, da so našli večerjaj pod kostanji ob Dolenski cesti okrog 20 mrtvih pitčev. Ubogo pitčice so poginile od mraza in lakote. Apelliramo na usmiljena srca, naj postavijo po možnosti takozvane pitčje hišice in nato slijo vanje vsaj nekaj suhih drobtin, ker s tem se kolikor toliko omili pitčja beda.

»Višek letošnjega mraza« je bil menda včeraj jutraj, ko je znašal mraz na prostem 18 stopinj. Čez opoldan je bilo solčno, toda zvečer je zopet pritisnil občuten mraz.

»Mladi izpriznec.« Polcija je prišla dva mlada vlomilca, ki sta se lotila ljubljanskih cerkev. Eden od njih je naiprvo ukradel svoji materi 110 kron, nakar sta se oba nepridiprava lotila nabiralnih rusij za milodare po ljubljanskih cerkvah. Pri franciskanih in v Senkavski cerkvi nista imela sreča. Zato sta jo odkrila v Sre-Jezusove cerkev, kjer sta naiprvo skušala odpreti pisico, a ko to ni šlo, sta hotela ukrasti zlato menzenco. Došli šolski otroci so ju prepodili in polcija ju je nato prišla.

»Tatvina koč.« Doslej neznan tat je ukradel krznariju Senku na Viču 80 dragocnih koč v vrednosti okrog 70.000 kron. Kože so našli zapokane v bližini Golobove sovarne, kamor jih je tat skril.

»Tatvina cementa.« Mesarica Ana Krusic v Društveni ulici je našla na svojem dvorišču dve vreči cementa, kateri je tat prejšnjo noč iz neznanega vzroka tam pustil.

»Tatovi na kolodvoru.« Na dolenskem kolodvoru je doslej neznan umozvil ukradel posestnici Rozaliji Seme ročno torbico z raznimi listinami in 800 kron denarja.

»Ubežnik.« Pobegnil je iz hišnice sv. Jožefa gluh in slaboumi Pavel Bernot. Sumi se, da jo je popihal proti Kamniku.

»Razne tatvine.« Pekovskemu mojstru Petru Pircu na Sv. Petra cesti so bile iz dvorišča odpeljane na 1000 kron vredne sanke. — Evgenij Karajet je bila ukradena okrog 10.000 kron vredna boa. — Leopoldin Frnad je doslej neznan tat izmaknil denarnico s 324 K in 300 K vredno srebrno verižico. — V kavarni Union je bila uradnik Vinko Dularju dne 7. t. m. ukradena 6000 kron vredna črna suknja.

»Poizvebe.« Dne 6. februarja 1922 ob 3. popoldne je bil pri več. bolnici ukraden czir. odpeljan srednje velik črn pes, policijske pasme: Doberman. Pes je dresiran in obče znan, vrednost 15.000 kron. Ima porezana ušesa in rep ter se kliče na ime »Cris«. Pri izsleditvi naj se ga čda na policiji ali lastniku proti nagradi. Iv. Grlic, Krakovska ulica 20.

Maribor.

Javen shod v Mariboru. Narodna soc. stranka priredi v soboto, dne 11. t. m. ob 7. uri zvečer v restavraciji »Maribor«, Grajski trg št. 1 javen shod s sledečim dnevnim redom: 1. Draginja, delavci in nameščenci, govori Ivan Roglič, podžupan. 2. O politični situaciji, govori nar. posl. Ant. Brandner. 3. Slučajnosti. K obliini udeležbi vabi odbor.

Podružnica Jugoslovanske Matice ima redni občni zbor dne 20. t. m. ob 8. uri zvečer v Narodnem domu.

V žensko preoblečen ropar. Po Mariboru se širi nespornita vest, da je neki špehar, ki se je vozil pončič iz Pragerskega proti Ptujju, srečal na cesti v haljo zavito žensko s košaro v roki. Ženska ga je prosila, naj jo vzame na voz, kar je špehar tudi storil. Ko je ženska plezala na voz, je špehar opazil, da ima izredno velike noge in popolnoma moško kretnje. Kmet je takoj slutil, da je v halji ropar, zato je med vožnjo spustil bič na tla in prosil navidežno žensko, naj ga pobere. Ženska se je v začetku upirala, a ko je kmet pokazal, da je invalid z leseno nogo, je vendar stopila z voza. Tisti hip pa je kmet pognal konja v dir ter srečno usel. Da je bila špeharjeva slutnja prava, je pokazala vsebina košare, v kateri sta bila dva nabita samokresa in dolg kuhinjski nož.

Se ena nepotrjena strašna vest kroži po mestu. Govori se namreč o roparskem umoru nekega kmetijskega dekleta, ki je prodala vole ter skrila denar v lašah. Neki mesarski pomočnik je za to vedel, pričakal dekle ob potu, ji odrezal glavo ter jo spravil v nahrbtnik. Roparja je dobil orožnik, ki je poprej nekaj časa dekle spremljal ter slišal krik. Eni trdijo, da se je to zgodilo blizu St. Ilje, drugi pa pri Limbušu. Mogoče pa je vse skupaj plod ljudske fantazije.

Zvišanje cen živilom. Te dni so se brez vsakega poudara prav znatno povzlele cene vsem živilskim potrebščinam. Tako je poskočila cena kruha od 20 na 24 kron za kilogram, mesu od 34 na 40 in v tem razmerju tudi vsem drugim živilom. Kam bo dovedlo to gibanje, to vedi Bog sam. Gotovo pa je, da drvimu naproti dogodkom, ki bodo reвно ljudstvo prav resno in globoko zadeli. Oblasti kažejo, da nimajo ne razumevanja za bedno stanje ljudstva, ne moči, da bi z uspehom nastopile proti navajalcem cen. Ubogi stalni nameščence pa čeka na razne milosti, ki mu ne pridejo od nikoder. Beda in pomanjkanje se pričene zrcaliti na obrazih ljudstva, kakor jo je bilo mogoče opaziti zadnja leta vojne. Ali morda nihče čimalev ne pretresa groza pri vseh teh pojavih in nevarnih znakih, ki kažejo hodočnost in črni žalostni luči.

Mariborskemu gledališču grozi polom. Beograjske vesti poročajo, da se namerava črtati državna podpora za gledališče, vsled česar bo občina gotovo takoj ustavila predujme, ki jih sedaj daje na račun pričakovane državne podpore. Kaj bi bilo v tem primeru sedaj sredi najhušje zime s številnim osebjem, ki ga je po nepotrebnem angažiral v tolikem številu začetni upravnik Bratina, je seveda neznan. Znano pa je, da je v veliki meri zakrivil sedanje stanje mariborskega gledališkega vprašanja tudi pristojni oddelek pokrajinske uprave za Slovenijo, ki porablja vsako priliko, da kaže svoje velike ljubezne do Maribora in do njegovih kulturnih kakor tudi drugih potreb. O tem predmetu bomo izpregovorili v kratkem resno besedo in brez prikrivanja pokazali na krivca, kateremu se ima Maribor v prvi vrsti zahvaliti za propadanje svojega gledališča. Ouenem pa se bomo bavili tudi nekoliko z upravo gledališča, ki je drugi činitelj na zavožni poti letošnje sezone.

V soboto 11. t. m. se vrši v Narodnem domu velik zabavni večer narodnih godbe. Ker je namenjen čisti dobickej Jugoslovnski Matici, je pričakovati velike udeležbe.

Podležje obrtnih pravic. Tekom meseca januarja se je podelilo v Mariboru 22 obrtnih pravic, dočim je bilo izbrisanih 15.

Celje.

Izobraževalno društvo »Bratstvo« v Celju ponovi v nedeljo, dne 16. t. m. ob 16. uri popoldne v mestnem gledališču pri znižanih cenah narodno igr »Testamenta«, ki je žela pri premijeri dne 26. januarja splošno odobravanje. Predstava se konča ob 19. uri. Opozorjamo zlasti ekoličane, naj ne zamude te ugodne prilike, ker imajo ugodno zvezo z vlaki. Tvrška Westen je za ta dan

Vremensko poročilo.

Ljubljana, dne 9. februarja 1922.

Krel	Ura	Tem. zraka	Tem. zraka C	Velor	Oblačnost 0-10	Padavine mm
Ljubljana	7	744.0	— 15.6	sever	jasno	—
	14	742.7	— 7.8	—	—	—
	21	741.6	— 8.8	sev. zap.	—	—
Zagreb	7	772.2	— 10.0	brez vetra	—	1.0
Beograd	7	770.5	— 9.0	sev. zap.	obl.	6.0
Dunaj	7	775.2	— 12.0	—	del. obl.	10.0
Innsbruck	7	780.0	— 23.0	brez vetra	mogla	30.0
Praha	7	—	—	—	—	—

Opomba: V Ljubljani barometer višji, temperatura nižja.

dala eno uro prele električni tok in s tem omogočila popoldansko predstavo, za kar se ji izreka tudi potom javna zahvala. V gledališču bo zakurjeno. Predprodaja vstopnic v trgovini Goršek in Leskovšek.

Ljudsko vseučilišče v Celju. Mhulni podeljek je predaval na celjskem ljudskem vseučilišču g. gimnazijski profesor J. Kozuh »o letoštetju Judov. Orkov, Rimljanov, Kristjanov, Francozov. Ker je bil čas prekratko odmerjen, bo gospod profesor o raznih kolekdarih nadaljeval svoje predavanje drugikrat.

Mestno gledališče v Celju. Dramatično društvo je v torek zvečer v mestnem gledališču igralo Scribovevo veseligrlo »Kozarec vode«. Gledališče je bilo napolnjeno občinstva. Igralo se je topot zelo dobro, kakor se menda ne v tej sezoni. Na splošno željo se igra ponovi v nedeljo zvečer ob 20. uri.

Oficirski dom celjske garnizije ima svoj občni zbor dne 12. t. m. ob 10. uri v oficirskem domu v vojašnici Kralja Petra.

Slovensko trgovsko društvo v Celju. Dances v petek zvečer, dne 10. t. m. ob 8. uri predava ravnatelj g. Marinček »o sklopitiku in mikroskopu«. Predavanje bodo poljšale slike. Predavanje se vrši v trgovski šoli in je vstop prost. Trgovsko društvo namerava v bodoče prirediti redna predavanja.

Obrtniško gibanje. Krojaška obrtna združenja je imela minule dni svoj redni letni občni zbor. Združenja šteje 119 članov, 117 valjencev in 53 pomočnikov. Dohodkov je imela v minulem letu 6930 K 26 v, izdatkov pa 5302.80 K. Cisto premoženje znaša 5162 kron 38 v. Združnim načelnikom je bil za dobo treh let zopet izvoljen krojaški mojster g. Anton Selšek, njegovim namestnikom pa g. Alojz Pukmeister. — Čevljarška obrtna združenja v Celju pa je imela svoj občni zbor dne 3. t. m. Združenja šteje 98 članov, 31 pomočnikov in 81 valjencev. Dohodkov je imela v minulem letu 4343 kron, izdatkov pa 4470 K 20 v. Združnim načelnikom je bil za dobo treh let izvoljen gosp. Mihael Pak, njegovim namestnikom pa g. Jos. Polnik, oba iz Celja.

Narodno štališče so minulo nedeljo slovesno ustanovili v trgu Vitanje pri Celju.

V celjski mestni klavnici se je v tednu od 30. jan. do 5. febr. zaklalo: 2 bika, 73 volov (izvoz), 25 krav, 19 telc, 17 telet, 68 praščev.

Umri je v Gradcu Celjan Ferd. Golitsch, ki se je ob prepratu preselil iz Celja v Avstrijo.

Artilerija je bila radi prostitucije in prodaje predmetov sumljivega izvora Milka Poklukar, kontoristinja brez posla.

Ptuj.

Označbe cen živilskim potrebščinam po trgovinah niso nikler dovolj razvidne. Ker spada po zakonu o pobljanju draginje, nadziranje in prijavljanje v delokrog policijskih oblastev, bi bilo umestno, da bi se ptujsko policijsko oblastvo malo bolj pobrigalo, da se vse točno izvršuje.

Živinski semenj je bil v torek jako živahen. — Večina živine se je nakupila za izvoz v Italijo. — Izvozniki so plačevali živo vago kilogram od 40 kron. — Domačim mesarjem je ostala na razpolago najslabša vrsta, ker ne morejo konkurirati z izvozniki, ki plačujejo s svojimi liliami vsako ceno. — Mesarji nam protokujejo, da bodo ceno mesu spomladi od 80 do 100 kron.

Sprememba posesti. Trgovec z mešančim blagom g. Artenjak je kupil vilo »Telčike« v Trubarjevi ulici.

Ogenj je izbruhnil dne 8. t. m. predpoldne v Dominikanski vojašnici. — Požarna bramba, ki je prihitela tekoj na lice mesta, je s pomočjo vojaštva ogenj v par urah pogasila.

Koroško.

Pametna razsodba! Lorenc Schellander iz Bilčovsi je bil 20. aprila 1907 pri poštnem uradu v Bistrici v Rožu sprejet kot pismonoša, kjer je to službo opravljal vestno do 1. 1920. Po skuhni leta 1912 je bil od poštne direktije v Celovcu nameščen kot pismonoša za občino Bilčovsi. Po plebiscitu 1. 1920 pa je bil brez vzroka iz službe odpuščen. Imenovan je skoz vso službeno leta (14) plačeval za penzijski fond na Dunaju. Na svojo tozadevno vlogo glede penzije niti ni dobil odgovora. Odgovor je izsilil šele poslience. In kaj je naznčil celovški »Oberstadtdirektor«? L. Schellander dobi od »Verwaltungsausschuss des Provinzialfonds fuer Postboten in Wien« — ne morda penzijo, ampak — vrnen vese došad vplačan denar! Res najpametnejše, kajti sedni denar ni nič vreden, zato ga lahko vračajo! Res, uboja para — zavedni Korošci! To je pravice »proste republik«! »Koroška Domovina« bo seveda rekla, da kaj trkega ni mogoče ter hinavski zavijala nedelžne oči!

Društvene vesti.

Zveza šoterjev Slovenije ima svoj ustanovni občni zbor dne 11. febr. 1922 v restavraciji »Zlatorska« (Gosposka ulica) ob 7.30 uri. K obliini udeležbi vabi pripravljani odbor.

Knib »Soča« opozarja svoje člane in prijatelje kluba, da predava v soboto, dne 11. t. m. točno ob 8. uri zvečer v salonu hotela Lloyd gospod Ciril Petrovec, učitelj v Šiški, o veleznimivi in za nas specielno poučni temi: »Srbohrvatska narodna epika«. Vstop prost. K obliini udeležbi vabi odbor.

S. K. »Hermes« v Sp. Šiški ima svoj družabni večer dne 11. febr. 1922 ob 8. uri zvečer v salonu pri g. Stepiču v Sp. Šiški. Spored: Igra »Trile tišči«. Žive slike iz sportnega življenja, komični nastopi itd. Pridite vsi, ki čutite za nam. — Odbor.

Dnevne vesti.

»Na naslov predsedstva delegacije ministrstva financ v Ljubljani.« Davčni uradnik nam piše: Na predlog imenovanega predsedstva je imenovan finančno ministrstvo dva mlajša davčna uradnika davčnim nadupraviteljem, akoravno nista bila še na vrsti. Prvi je preskočil 28, drugi pa 70 prednikov in sicer samo vsled tega, ker sta dodeljena delegaciji ministrstva financ v Ljubljani. Proti temu imenovanju protestiramo davčni uradniki, kajti s tem je predsedstvo imenovane delegacije izvršilo nekorekten čin. Ved višji mest davčnih uradnikov že več kot leto dni ni zasedenih, pa kaj to delegat mar, oni, ki so na vrsti naj čakaajo in če so tudi boljše kvalificirani, kakor sedaj imenovana. Davčni uradniki pri davčnih okrajnih oblastih in pri davkarjih imajo mnogo bolj naporno in odlozno delo, kakor davčni uradniki, dodeljeni delegaciji, ki ne pridejo z ljudstvom nikdar v dotik, mi pa se moramo z davkoplačevalci za vsak dinar prepirati. Naj bi gospodje pri delegaciji poskušali vsaj 24 ur uradovati pri davčnem okrajnem oblastu ali davčnem uradu in prepirati sem, da bi že prihodnji dan vsak ali podal ostavko ali pa zopet bil imenovan. Delegat se gotovo hoče obdati še s samimi finančnimi nadsvetniki, svetniki in višjimi davčnimi upravitelji, predno se delegacija ukinje. Pri tem se seveda ne gleda na sposobnost, ampak samo na to, da dotični službuje pri delegaciji in da ga delegat ne zgubi izpred oči. Davčni uradniki upamo, da nam bodo naš delegat pojasnil, iz katerih vzrokov sta ravno ta dva davčna uradnika bila dodeljena trdnega imenovanja. Upamo to tembolj, ker ne moremo verjeti, da bi se delegat držal korupcije in ne demokratskih načel.

»Za Nemci se Madžari.« Iz Subotice poročajo, da se je vršil tam sestanek zaupniških madžarske narodnosti iz cele Jugoslavije, da si ustanovi enotno madžarsko stranko po zgledu Nemcev. Izvoljen je bil pripravljalni odbor 60 članov.

»Podružnica 212 Kočevje« sklicuje javen železniški shod, ki se bo vršil v nedeljo, dne 12. t. m. ob 2. uri popoldne v gostilni pri Beljani v Kočevju. Poroča delegat Koaličjskega odbora o delu koaličije in zahtevah železničarstva. Železničarji, udeležite se polnoštevilno tega javnega shoda. Odbor.

»Sokolski zlet na Kosovo.« V sarajevskem »Narodu« govori gospod St. Zankula o prireditvi sokolskega zleta na Kosovo. Ze prele se to za misel pojavila v Sokolstvu. V novembru 1920 v Ljubljani, ko se je osnoval »Českoslovnsko-jugoslovnski sokolski Savez« je staval neki predstavnik čehoslovnskega Sokola vprašanje: Sokolski bratje jugoslovnski, kdaj boste prirediti sokolski zlet na Kosovo. Nedavno so Cehi zopet stali v predlog, da naj se leta 1926, priredi sokolski zlet na Kosovo. Gospod Zankula toplo priporoča uresničitev te misli.

»Danes študira v Pribramu na Češkem« 6 diakov iz Slovenije. Njih položaj je nad vse kritičen. Stojenajo študentsko, 400 Din. toda za to ne dobe pri današnjem stanju češke krone niti 300 K. Prispevkov od doma je malo ali nič, tako da so fantje popolnoma obupani. Vsak ima že polno dolga, moral je prodati vse, kar je je mogel, večina misli na to, preiti v Freiberg. — Tam pa ga salteva vsaj polletna praksa

Michél Zevaco:

"NOSTRADAMUS."

Zavladala je strahotna, globoka tišina. Tega molčanja pa ni povzročilo niti sočutje niti mržnja; izražalo je le vso težko brezbrzičnost množice. Ljudstvu je bilo malo do tega, da je kralj umiral, saj je vedelo, da bo smelo klicati tudi njegovega naslednika. »Živel kralj!...« Očeča se je jela trgati v posamezne gručice, ki so hitele vsaksebi. Kmalu je stalo okrog borišča samo še vojništvo. Kralja so odnesli in plemstvo je rinilo za njim. Slavnost je bila končana.

Pač pa je Mirta v tistem hipu zagledala pred enim izmed šotorov svoje štiri znanke, ki so stali na mestu kakor omamljeni. Polna zle slutnje je krenila k njim: njena tesnoba je še narasla, ko jih je videla jokati.

Kaj je bilo vzrok solz? Kraljeva nesreča? Mirta, ki je poznala njih mišljenje, je vedela, da mora biti nekaj drugega. Srce ji je vztrepetalo. Človek, za katerim bi klatale potečile solze, je bil samo eden na svetu. Vsa v strahu je priskočila.

»Kaj se mu je zgodilo?«

»Prišli so ga!«

Mirta je prebledela kakor smrt.

»Kdo?« je vprašala z drhtečimi ustnicami.

»Roncherolles!« je rekel Corporal.

Beseda je bila kratka. Toda velik profos bi bil vztrepetal, da je slišal tako izgovoriti svoje ime.

»Roncherolles?« Saj je vendar v Gradiču!...

»Bil je tam. Kralj ga je izpustil. Zdaj je v večji milosti nego prej.«

Mirta je plosnila z rokami. Bilo ji je, kakor da mora umreti na mestu.

Toda njen duh je bil jačji od vse

četvorice skupaj. Mudilo se je poizvedeti kako in kaj. Namen rešiti ga se je že porajal v njeni glavi. Ukrotila je svojo bol.

»Zakaj so ga prišli?«

»Zato, ker je sam hotel!« je rekel Trinquemaille.

»Nihče se ga ne bi bil dotaknil.« je zaškrilal Strapafar, »dokler bi bili mi gibalni; toda golobček ima svoje muhe... Sam je hotel! Zakaj?«

Kdo ve!...

»Jas vem!« je dejal Bouracan.

»Sato, ker ni hotel upiti kospota Roncherollesa.«

Mirta se je zdrznila. Ljubosumnost jo je uklala v srce. Ra, Bouracan je uzenil! Royal de Beurevers se je dal rajši prijeti, nego da bi ubil Floriznega očeta!...

»Kako jo ljubi!« je mislila obupno.

Obupno.

A že jo je minila ljubosumnost. Vsa sila njene duše, vsa njena globoka ljubezen in grenka bol se je osredotočila v misli:

»Rešiti ga!...«

Dala si je podrobno opisati aretacijo. Ob njenem oblastnem izpraševanju so klatale nehali plakati. Mirta je stala pred njimi kakor vteleseno upanje. Molče so jo sprejeli za voditeljico; in res jim je ukazovala, kakor bi se zavedala svoje vloge.

»Vrnite se v Louvre, ker že stanujete tam. Ali je kak način, da morem priti do vas, podnevi ali ponoči?«

»Nič lažjega. Za nas velja posebna parola: Pierrefonds.«

»Dobro. Vrnite se in čakajte mojega obvestila. Glejte, da boste pripravljeni, kadar vam sporočim... Velja?«

Kaj ne bi veljalo! Sagrament!

»Co Dio! Bog in bogme! Oh, sveti

Pankracij! Magari če jim reče zapaliti Louvre in preliti zadnjo kapljo krvi!...

Mirta je stekla domov, a klatale so krenili v svojo smer, obetaje si med seboj:

»Ona ga reši, ako je sploh rešitev zanj!...«

IV.

Mati.

Rešiti ga!... Tako si je ponavljala Mirta vso pot, ko je tekla v Tkalsko ulico. Misel, da je treba oteži Royala, jo je varovala obupa. Toda čim bliže je bila domu, tem jasneje se je zavedala krute nepreklicnosti položaja. Kako naj otme Beureversa?... Med gosti svoje bivše krčme je imela le malo znancev. Nekateri so bili plemiči, ki bi jo sami prišli in izročili profosu, če bi se jim drznila omeniti Beureversa. Drugi, kakor Trinquemaille in njegovi tovariši, so bili siromaki. Royal je bil v Gradiču. Kako naj pride do njega? In če bi tudi prišla, kako naj spravi jetnika na svobodo?... Ko je dospela v Tkalsko ulico, ni mogla več krotiti bolečine.

Vpila je, ihtela in vila roke. Na vprašanje Gospe brez imena je odgovarjala dolgo le s solzami. In ko se je ubožici nazadnje razvezal jezik, je bruhnila vso resnico na mah:

»Oh, gospa! Izgubljen je!...«

Marija Croixmarška je vzkrila; takoj je vedela, da govori Mirta o Beureversu. Vzravnila se je, blede kakor zid.

»A kaj me briga!« si je rekla na tihem.

»Kdo je ta mladi človek? Zame tišči, ki ljubi Roncherollesovo hčer. Prekletstvo je nad njim, ker se druži z ljudmi, ki so prekleti...«

In hkrati je pomislila trepetaje:

»Ubogi fant!...«

(Nadaljevanje.)

Proda se:

POSESTVO

v okolici Maribora 23 minut iz mesta, obstoječe hiše, gospodarskega poslopja, vinograde, 12 oralov travnika, 1 in pol orala sadnih dreves, 35 polovnjakov posede, 10 polovnjakov sadjencev, 2 polovnjaka vina, par konjev, živine in ostalih priliklin. Krasna lega za vinograd. Cena 300.000 Din. Naslov v upravi. 234

dobro ohranjen se proda. Kje, pove podružnica »Jugoslavije« v Mariboru. 232

PRODA SE

Gostilna s pekarijo, oziroma mesarija in zemljišče.

Posestvo 34 oralov z velikim inventarjem.

Posestvo 80 oralov.

Trgovske in stanovanjske hiše, vile Pisarna Zagorski, Maribor, Barvarska ulica 3.

NEKAJ OPRAVE

Pred Igriščem št. 1, I. nadstr. levo. 227

HIŠA

v Spodnji Šiški ob glavni cesti s trgovskimi lokali in z vrtno na prodaj. Pojasnila daje iz prijaznosti Grobelnik, Bleiweisova ceta 16, II. nadstr. od pol 2. do 2. ure, ali pisмено.

Službe:

STPOJNIKA ZA LOKOMOBILLO iščem. Prednost imajo oni, ki se razumejo kot šoferji pri tovrstnem avtu. Hrana in stanovanje prosto. Ponudbe na V. Jamnik, umetni mlin, Meža ob Dravi. 237

PRODAJALKA

za trgovino v Ljubljani se sprejme. Reflektiram samo na starejšo, samostojno moč. Hrana in stanovanje v hiši. Nastop takoj ali po dogovoru. Obenem se sprejme tudi knjigovodja ali knjigovodkinja za nekaj ur na teden. Ponudbe na Anton Maver, hotel Vega, Ljubljana 7. 236

VRTNAR

rodem Čeh, star 29 let, oženjen, brez otrok, išče samostojno, trajno mesto. Dobro izvešan v gojenju cvetja in sadja. Razume tudi čebelarstvo, vinogradništvo in gospodarstvo. Več let služboval v Franciji in na Nemškem. Govori češko, hrvaško, nemško in francosko. Nastop po dogovoru. C. ponudbe z navedbo plače prosim na naslov T. Paulik, Tuškanec 16 c. Zagreb. 235

KNJIGOVODJO ali KNJIGOVODKINJO zmožna bilanca ter vseh pisarniških del se sprejme. Pisarna ponudbe z navedbo do sedanjega službovanja na upravo »Jugoslavije« pod »Dobra moč«. 219

HLAPCA H KONJEM sprejem. Prednost imajo oni, ki so že služili pri konjenici. Hrana v hiši. Ponudbe na J. Bonač, Ljubljana, Copova ul. 16.

MODISTINJA starejša oseba, zmožna voditi samostojno trgovino se sprejme za takojšen nastop v Celju. Prednost imajo one, ki lahko položijo kavčijo. Tozadnje ponudbe s pričevali je poslati na Franc Cerar, tovarna Domžale. 240

Razno:

KDO

izmed ljubljancov bi mi mogel oddati primeren lekal za nadrobno prodajo rezanih drv v sredini Ljubljane. Ponudbe pod naslov »Nadrobna prodaja« na upravo »Jugoslavije«. 223

KOMPANJONA

za špecerijsko trgovino iščem. Cenjene ponudbe prosim pod »kompanjon št. 243« na upravo lista. 243

PROSTOVOLJNA JAVNA DRAŽBA STAVBENIH PARCEL

se vrši 12. febr. (nedelja) ob Dunajski cesti v izmeri 2538 m ob 3. uri popoldne v gostilni Koutny, nasproti artilerijske vojašnice na Dunajski cesti. Natančne pogoje se izve pri g. M. Hafnerju, notarju v Ljubljani, Mišičeva ceta, št. 5. 241

O vratnike, zapeljivce, sva ce, batist - bluze, kakor druge pralne obleke pere in svetliha tovarna

J. Reich, Ljubljana.

Sprejemališče:

Selenburgova ulica številka 4.

Podružnice:

Maribor, Zagreb, Kočevje, Novo mesto.

Rupimo sesalko

za 8 do 10 litr. na minuto ter dvigalo (Krahnwinde) z dvojno prestavo.

Ponudbe na upravnishvo Jugoslavije pod »Rudnik«.

Velike fotografije!

povečane po vsaki sliki, črne, rjave in v barvah, družbene skupine, legitimacije za železničarje

izvršuje najfinije po zmernih cenah.

Fotograf »PELIKAN«, Celje, zraven hotela Union.

Gospodarska Zveza, Ljubljana

je prejela glavno zastopstvo

80% kemično čiste kisline od tvrdke

S. H. Gutmann, Belišče, za celo Slovenijo izvz.

Maribor in okolico. Sedanja cena K 95—

za kg, pri večjem odjemu znaten popust.

Za vsa pleskarska dela, lakiranje avtomobilov in lakiranje vozniških koles v ognju se priporoča

TONE MALGAJ

stavbeni, in pohištveni pleskar in ličar

Ljubljana, Kolodvorska ulica številka 6.

Kostanjevles

prosto vagon in večje množine v gozdu kupi

J. Pogačnik, Ljubljana,

Dalmatinova ulica 1./I.

Posredovalci se dobro plačajo.

Pred nakupom naj si vsakdo ogleda veliko

zalogo

jedilnega orodja, jeklene- ga in aluminijevega, potne košare, čevljarst. orodja, rinče in zapon za čevlje, sukanca, gumbov, vezenin in naviklov ter vse druge potrebščine za krojače, šivilje, čevljarje, sedlarje i t. d. pri

Josip Petelinc-u

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Največja izbira! Nizke cene!

NA VELIKO IN MALO!!

2 mehlovaní sobi

za tekoč oz. za 15 februar. Po možnosti z električno razsvetljavo in posebnim vhodom v sredini mesta. Ponudbe pod »Mehlovaní sobi« na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Traverze

6 komadov po 8'40 m
4 komade po 12 m
Profil 28 cm nerabljene prodaja takoj.

Poslni predal 43, Ljubljana.

DRVA

celo letna dobava v letu 1922 se kupi vsako množino. Obvezne ponudbe do 18. februarja 1922 z navedbo dobavnega časa je poslati do 12. februarja 1922 na »Poštni predal 151« gl. pošta Ljubljana.

Naznanilo.

Glavni zastop bank »Slavije« naznanja cenjemu občinstvu, da se nahaja pisarna od 1. februarja 1922 v SLOVENSKI ULICI št. 36 v MARIBORU čez dvorišče I. nadstr. pri stranki Siranko ter se uraduje vsako sredo in soboto od 8. do 12. ure popoldne. Podpisani se cenjenemu občinstvu priporoča, da se zavarujejo proti požaru, vlomski tatvini in življenju edino-le pri domačem zanesljivem slovanskem zavodu.

Z odličnim spoštovanjem

Ivan Veras.

Oblačilnica za Slovenijo r. z. z o. z. v Ljubljani

priporoča ogled svoje zaloge manufakture.

Izključno češki izdelki

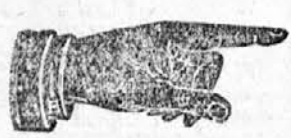
Ravnokar prispeva blago od mnogih čeških tovarn. Prispela je tudi izbrana zaloga damskega blaga od znane brnske tvrdke Stlassny & Schlesinger. Glavno skladišče v »Kresiji«, I. nadstr. — Poseben vhod iz Lingarjeve ul. 1. — Detajlna prodajalna v Stritarjevi ul. 5. — Podružnica v Somboru.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

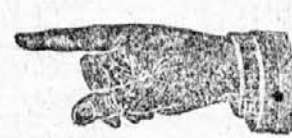
Marijin trg št. 8, ob Ljubljani.

Podružnica v Murski Soboti.

obrestuje hranilne vloge in vlogo na tekoči račun po Ustanovljen septembra 1919. Promet v lansk. l. nad 128.000.000 K.

4¹/₂ 0/0

čistih brez odbitka rentnega davka. Neposredno pod državnim nadzorstvom.